

170.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 18 marca 1931 r.

o zmianie niektórych postanowień ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

Art. 1. Ustawa z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z r. 1924, Nr. 6, poz. 46) w brzmieniu, ustalonym ustawą z dnia 13 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 178),

ustawą z dnia 12 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 526), ustawą z dnia 22 lipca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 566), rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 grudnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 122, poz. 705), ustawą z dnia 23 marca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 234), oraz rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 647), ulega następującym zmianom:

1) W art. 2 ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„Funkcjonariuszami państwowymi w rozumieniu niniejszej ustawy są urzędnicy i niżsi funkcjonariusze państwowi, funkcjonariusze poczt, telegrafów i telefonów, oficerowie i szeregowi Straży Granicznej, oficerowie i szeregowi Policji Państwowej, nauczyciele wszystkich szkół państwowych i publicznych, pozostających na etacie Państwa, tudzież sędziowie z wyjątkiem handlowych, prokuratorzy i asesory sądowi.”

2) W art. 2 skreśla się ust. 3, a w jego miejsce wstawia się, jako ustępy trzeci, czwarty i piąty, następujące przepisy:

„Uposażenie emerytalne ministrów reguluje osobna ustawa. Do czasu wejścia w życie tej ustawy ministrowie, którzy przed objęciem tego stanowiska pełnili służbę, jako stali funkcjonariusze państwowi, względnie zawodowi wojskowi, lub pozostawali w stanie spoczynku, otrzymują w razie ustąpienia z zajmowanego co najmniej przez rok stanowiska ministra i niepowołania zpowrotem do czynnej służby państwowej lub wojskowej, o ile odpowiadają postanowieniom art. 9 ustawy, uposażenie emerytalne na podstawie niniejszej ustawy według ostatnio pobieranego uposażenia ministra (art. 6 i 17 ustawy), z obowiązkiem uiszczania przez czas zajmowania stanowiska ministra opłat emerytalnych, przewidzianych w art. 7 ust. 1 ustawy.

Funkcjonariusze państwowi i zawodowi wojskowi, którzy zajmowali stanowisko ministra przez okres krótszy niż rok, a pozatem odpowiadają warunkom, wyszczególnionym w ustępie poprzednim, otrzymują uposażenie emerytalne na podstawie niniejszej ustawy według uposażenia w służbie czynnej, ostatnio pobieranego przed objęciem stanowiska ministra.

Czas, spędzony na stanowisku ministra, liczy się do wysługi emerytalnej narówni ze służbą państwową.”

3) Art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Osoby, które podstępnie uzyskały wyższy wymiar zaopatrzenia emerytalnego od przypadającego im na zasadzie niniejszej ustawy, mogą być pozbawione orzeczeniem dyscyplinarnym prawa do dalszego pobierania tego uposażenia, niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności karno-sądowej i obowiązku wynagrodzenia szkody, wyrządzonej Skarbowi Państwa. Właściwość i tryb postępowania komisji dyscyplinarnych określa rozporządzenie Rady Ministrów. Minister Skarbu jest uprawniony do natychmiastowego zawieszenia wypłaty całości lub części uposażenia emerytalnego (pensji wdowiej, sieroczej) do czasu uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

W razie pozbawienia osób, określonych w ust. 1 niniejszego artykułu, na mocy orzeczenia komisji dyscyplinarnej, prawa do dalszego pobierania uposażenia emerytalnego (pensji wdowiej, sieroczej), kwoty, których wypłata została przez Ministra Skarbu zawieszona, ulegają przelaniu na rzecz Skarbu Państwa.

W przypadku pozbawienia emeryta prawa do dalszego pobierania uposażenia emerytalnego właściwa władza naczelną może żonie i dzieciom takiego emeryta przyznać stały zasiłek, nieprzekraczający ich pensji wdowiej lub sieroczej.

Kwoty, nienależnie pobrane przez emeryta (wdowę, sierotę) tytułem uposażenia emerytalnego (pensji wdowiej, sieroczej), podlegają zwrotowi bez względu na to, czy miało miejsce świadome wprowadzenie władzy w błąd przez zainteresowaną osobę, niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności karno-sądowej.”

4) Art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Za świadczenia, obciążające w myśl niniejszej ustawy Skarb Państwa, ustanawia się opłatę w wysokości 5% (pięć) uposażenia, pobieranego przez funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych w czynnej służbie. Opłatę tę pobiera się każdego miesiąca przez potrącenie z uposażenia. Obowiązek uiszczania opłaty emerytalnej ustaje, jeżeli funkcjonariusz państwowy lub zawodowy wojskowy uiszczył do Skarbu Państwa Polskiego opłaty emerytalne lub składki ubezpieczeniowe co najmniej za 35 lat, policzalnych do wysługi emerytalnej.

Funkcjonariusze państwowi i zawodowi wojskowi przy każdorazowym osiągnięciu z jakiegokolwiek bądź tytułu uposażenia wyższej grupy lub szczebla oraz przy uzyskaniu lub podwyższeniu dodatku, zaliczalnego do podstawy wymiaru emerytury, opłacają przez jeden rok połowę różnicy w wysokości uposażenia.

Funkcjonariusze państwowi i zawodowi wojskowi, wybrani do ciał ustawodawczych, uiszczają przez czas trwania mandatu poselskiego lub senatorskiego opłaty, wymienione w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, od uposażenia, jakie pobierają lub pobieraliby w służbie czynnej, przyczem w tym ostatnim przypadku potrącenia opłaty emerytalnej winny być dokonywane z diet poselskich lub senatorskich.

Funkcjonariusze państwowi i zawodowi wojskowi, pełniący służbę poza granicami Państwa Polskiego i w. m. Gdańska, uiszczają przez cały czas pobytu zagranicą opłaty od uposażenia, jakiego pobierali, pełniąc służbę w kraju.

Opłaty, pobrane na podstawie niniejszego artykułu, nie podlegają zwrotowi.

Upoważnia się Radę Ministrów do wydawania rozporządzeń normujących:

a) I. przekazywanie przez Skarb Państwa ośmio-procentowej składki (określonej w art. 120 w ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) przy analogicznym zastosowaniu postanowień ust. 4, art. 120 powołanego rozporządzenia) właściwym Zakładom Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych oraz właściwym instytucjom, przedsię-

biorstwom lub zakładom, których pracownicy zgodnie z art. 5 p. 4, 5 i 6 powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia na mocy tego rozporządzenia.

II. zaliczanie lat służby państwowej, pełnionej od dnia 1 stycznia 1928 r., do ubezpieczenia, unormowanego temże rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej, względnie do lat wysługi emerytalnej w wyżej wymienionych instytucjach, przedsiębiorstwach i zakładach tym funkcjonariuszom państwowym i zawodowym wojskowym, których stosunek służbowy został rozwiązany z przyczyn, uznanych w rozporządzeniu Rady Ministrów za powodujące zachowanie prawa do przekazania, wymienionej w p. I, ośmio-procentowej składki i pod warunkiem, że funkcjonariusz państwowy względnie zawodowy wojskowy nie nabył w służbie państwowej prawa do emerytury;

b) przekazywanie Skarbowi Państwa składek ubezpieczeniowych przez właściwe Zakłady Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, lub właściwe instytucje, przedsiębiorstwa i zakłady, których pracownicy zgodnie z art. 5 p. 4, 5 i 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia na mocy tego rozporządzenia, za lata pracy umysłowej, podlegające zaliczeniu do wysługi emerytalnej tych pracowników, którzy przeszli lub przejdą do stałej służby państwowej."

5) Art. 8 otrzymuje brzmienie:

"Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek właściwej władzy naczelnej za zgodą Ministra Skarbu może w przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, a nieobjętych niniejszą ustawą:

a) uwzględniać przy wymiarze zaopatrzenia emerytalnych ustawowo niezaliczalne lata służby,

b) podwyższać wymiar ustawowo przypadającego zaopatrzenia emerytalnego, tudzież

c) przyznawać zaopatrzenia emerytalne funkcjonariuszom państwowym i zawodowym wojskowym, jako też osobom po nich pozostałym.

Postanowienia niniejszego artykułu mają zastosowanie również do praktykantów, funkcjonariuszów państwowych mianowanych do odwołania, oraz do pracowników kontraktowych."

6) Art. 9 otrzymuje brzmienie:

"Prawo do uposażenia emerytalnego nabywa funkcjonariusz państwowy oraz zawodowy wojskowy po nieprzerwanej, co najmniej 10-letniej państwowej służbie cywilnej, względnie wojskowej, lub po łącznym, nieprzerwanym, co najmniej 10 lat trwającym okresie państwowej służby cywilnej i wojskowej, o ile przechodzi w stan spoczynku z powodów, przewidzianych w ustawie.

Wyjątkowo nabywa funkcjonariusz państwowy, względnie zawodowy wojskowy, prawo do uposażenia emerytalnego:

1) po nieprzerwanej, co najmniej 5-letniej państwowej służbie cywilnej, względnie wojskowej, lub po łącznym nieprzerwanym, co najmniej 5 lat trwającym okresie państwowej służby cywilnej i wojskowej, z powodu trwałej niezdolności do służby, spo-

wodowanej kalectwem lub chorobą, nabytą w związku ze służbą, bez własnej winy;

2) bez względu na czas służby — wskutek trwałej niezdolności do służby z powodu:

a) nieszczęśliwego wypadku, wynikłego z powodu lub w czasie pełnienia obowiązków służbowych,

b) działań wojennych w miejscu służbowego pobytu,

c) chorób zakaźnych, panujących epidemicznie w miejscu służbowego pobytu, względnie w danej formacji wojskowej.

Przy obliczaniu 10-letniej, względnie 5-letniej służby państwowej, postanowienia art. 16 nie mają zastosowania."

7) W art. 10 ust. 2) otrzymuje brzmienie:

"Emerytowany funkcjonariusz państwowy lub zawodowy wojskowy, powołany ponownie z urzędu lub na własną prośbę do stałej służby państwowej lub zawodowej wojskowej (reaktywacja), traci prawo do poprzednio przyznanego mu uposażenia emerytalnego. Przy ponownym przeniesieniu reaktywowanego w stan spoczynku wymierza mu się uposażenie emerytalne według ostatnio pobieranego uposażenia (art. 17 i 18 ustawy), przyczem do wysługi emerytalnej, nabytej przed reaktywacją, dolicza się cały okres służby, odbytej po reaktywacji."

8) W art. 11 dodaje się nowy ust. 2:

"Do okresu 10-letniej służby państwowej wlicza się jedynie służbę państwową, zaliczalną do wysługi emerytalnej na mocy art. 37 punkt 1 i 2, lub art. 50 ust. 1 i 6, z uwzględnieniem łącznej policzalności państwowej służby cywilnej i wojskowej, zgodnie z ust. 1 art. 9 ustawy."

9) W art. 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"Czas służby wojskowej, odbytej podczas wojny od dnia rozpoczęcia działań wojennych do dnia podpisania traktatu pokoju, liczy się przy wymiarze uposażenia emerytalnego podwójnie. Również podwójnie liczy się czas rzeczywiście pełnionej służby cywilnej, odbytej na terenie operacyjnym, podporządkowanym dowództwu armji, oraz okresy służby rzeczywiście pełnionej w formacjach wojskowych."

10) W art. 17 dodaje się nowy ust. 2:

"Przy wymierzaniu uposażeń emerytalnych funkcjonariuszom państwowym lub zawodowym wojskowym, pełniącym służbę na placówkach zagranicznych i terenie w. m. Gdańska, przyjmuje się za podstawę wymiaru uposażenie czynne, jakie pobieraliby pełniąc służbę w kraju."

11) W art. 18 dodaje się na końcu nowy ustęp w brzmieniu:

"Niezależnie od postanowienia art. 17 powiększa się uposażenie emerytalne funkcjonariuszów państwowych, którzy ostatnio przed przeniesieniem w stan spoczynku pełnili służbę na terenie w. m. Gdańska, o różnicę między mnożną, obowiązującą w kraju, a mnożną, obowiązującą na terenie w. m. Gdańska, przez okres zamieszkiwania emeryta, lub pozostałej po nim rodziny na tym obszarze."

12) W art. 19 skreśla się ustęp ostatni.

13) W art. 20 wstawia się między słowami: „żonę” a „dodatek” przecinek, oraz słowa: „poslubioną przed przejściem w stan spoczynku”.

14) Art. 21 otrzymuje brzmienie:

„Funkcjonariusz państwowy, względnie zawodowy wojskowy, ma prawo z powodu przeniesienia go w stan spoczynku do zwrotu kosztów jednorazowego przesiedlenia się z rodziną z ostatniego miejsca służbowego do przyszłego miejsca zamieszkania w kraju, lub na obszarze w. m. Gdańska, według przepisów, normujących sprawę należności za przeniesienie z urzędu w służbie czynnej.

Z powyższego prawa przeniesienia się można skorzystać w ciągu jednego roku, licząc od dnia przeniesienia w stan spoczynku.

W wyjątkowych, na szczególne uwzględnienie zasługujących, przypadkach Minister Skarbu może przyznawać zwrot kosztów jednorazowego przesiedlenia w razie, gdy przesiedlenie nastąpiło przed przeniesieniem w stan spoczynku, lub po upływie roku od dnia przeniesienia, a zaszyły okoliczności, które uzasadniają niedotrzymanie rocznego terminu przesiedlenia.“

15) W art. 22 dodaje się na końcu nowy ustęp:

„Uposażenie emerytalne, wymierzone i przyznane, a niepodjęte w ciągu pięciu lat, liczonych od chwili płatności danego uposażenia, przepada na rzecz Skarbu Państwa. Właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu w przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, może czynić wyjątki od powyższej zasady.“

16) W art. 23 w punkcie 2 dodaje się nowe zdanie:

„Zawieszenie w wyroku sądowym wykonania kary pociąga za sobą utratę prawa do uposażenia emerytalnego tylko, o ile emeryt został następnie skazany na odbycie zawieszony kary; w tym przypadku utrata prawa do uposażenia emerytalnego następuje od pierwszego dnia miesiąca, następującego po uprawomocnieniu się ponownego skazania.“

17) W art. 23 dodaje się na końcu nowy ustęp:

„Ponadto emeryt może zrzec się stale lub czasowo prawa do pobierania uposażenia emerytalnego, zrzeczenie to jednak nie może w niczem szkodzić prawom wdów i sierot do pensji wdowiej i sieroczej, tudzież prawom osób, uprawnionych do otrzymywania od emeryta alimentów, z tytułu których uposażenie emerytalne podlega zapowiedzeniu i zajęciu w myśl art. 5 niniejszej ustawy.“

18) W art. 24 w punkcie 2 dodaje się zdanie: „z wyjątkiem równoczesnego przyjęcia obywatelstwa gdańskiego“, w punkcie zaś 3 po słowach: „powstań narodowych“ skreśla się słowo „którzy“, a wstawia się w to miejsce wyrazy: „oraz wdów i sierot po nich, o ile“, postanowienia zaś punktu 4 skreśla się i zmienia się numerację punktów 5) i 6) na 4) i 5).

19) Art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Emeryci, którzy zajmują jakiegokolwiek płatne stanowisko w urzędzie, instytucji, przedsiębiorstwie lub zakładzie państwowym, czy też samorządu terytorjalnego lub gospodarczego, tudzież w instytucjach ubezpieczeń społecznych, oraz emeryci, którzy pobierają emeryturę z funduszy takiej instytucji, przedsiębiorstwa lub zakładu, otrzymują tylko taką część, przyznanego na mocy niniejszej ustawy, uposażenia emerytalnego, która wraz z wynagrodzeniem, względnie zaopatrzeniem, pobieranym z danej

instytucji, przedsiębiorstwa lub zakładu, nie przewyższa 150% uposażenia, ostatnio pobieranego w służbie czynnej.

Za uposażenie, ostatnio pobierane w służbie czynnej, w rozumieniu poprzedniego ustępu, uważać należy uposażenie służbowe, obliczone według stopnia i grupy, do której emeryt był zaliczony ostatnio przed przeniesieniem w stan spoczynku, z uwzględnieniem dodatków, przywiązanych do pełnienia służby w miejscowości, będącej siedzibą instytucji, przedsiębiorstwa lub zakładu, w których emeryt jest zatrudniony oraz z uwzględnieniem innych dodatków, do których mają prawo wszyscy funkcjonariusze państwowi i zawodowi wojskowi.

Postanowienie ust. 1 nie dotyczy tych emerytów, których wysokość uposażenia emerytalnego nie przekracza rocznie 3.600 złotych.

Czasowe powierzenie emerytowi ściśle określonych, specjalnych czynności nie uważa się za objęcie stanowiska w rozumieniu ust. 1.“

20) Art. 27 otrzymuje brzmienie:

„Zaopatrzenie emerytalne (uposażenie emeryta, pensję wdowią i sierocą) przyznaje i wymierza właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu, lub upoważniona przez władzę naczelną właściwa władza II instancji w porozumieniu z odnośną Izbą Skarbową.

Zaopatrzenie emerytalne (uposażenie emeryta, pensja wdowia i sieroca) winno być przyznane i wymierzone w ciągu 30 dni od daty przeniesienia w stan spoczynku, względnie śmierci funkcjonariusza państwowego.

W razie niemożności wymierzenia zaopatrzenia emerytalnego w przewidzianym terminie właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu winna przyznać danemu emerytowi (wdowie, sierocie) zaliczkę do czasu wymierzenia zaopatrzenia emerytalnego. Zaliczka ta podlega potrąceniu w całości z pierwszych przyznanых rat zaopatrzenia emerytalnego (uposażenia emeryta, pensji wdowiej lub sieroczej).“

21) W art. 29 ustęp, oznaczony lit. „d)“, zostaje oznaczony lit. „c)“, w ustępie zaś ostatnim w zdaniu pierwszym skreśla się słowo „pełnego“.

22) W art. 30 skreśla się ustęp ostatni.

23) Art. 31 otrzymuje brzmienie:

„Funkcjonariusz państwowy, ubiegający się o przeniesienie w stan spoczynku z powodów, wymienionych w lit. a) art. 28, będzie poddany badaniu komisji lekarskiej I instancji w celu stwierdzenia, czy zachodzi trwała niezdolność do służby oraz z jakich przyczyn, a nadto, czy i w jakiej wysokości zachodzi utrata zdolności do zarobkowania (art. 11 i 12). Komisja lekarska I instancji przesyła swe orzeczenie bezpośrednio tej władzy, która zarządziła badanie, odpis zaś orzeczenia przesyła badanej osobie.

Właściwa władza ma prawo poddać funkcjonariusza państwowego badaniu komisji lekarskiej II instancji. Również funkcjonariusz państwowy ma prawo domagać się z uzasadnionych powodów badania przez komisję lekarską II instancji, jeżeli wynik badania przez komisję lekarską I instancji wypadł dla niego niekorzystnie. Odnośne odwołanie wraz z wnioskiem o przedstawienie do zbadania komisji

lekarskiej II instancji winien funkcjonariusz państwowo wnieść w ciągu dni 14-tu od daty doręczenia mu orzeczenia komisji lekarskiej I instancji do tej władzy, która zarządziła badanie."

24) Art. 32 otrzymuje brzmienie:

„O zamierzonym przeniesieniu funkcjonariusza państwowego w stan spoczynku bez jego prośby w przypadkach, przewidzianych w punkcie a) i b) art. 29, władza zawiadamia pisemnie funkcjonariusza państwowego z równoczesnym pouczeniem, że w ciągu dni 14 ma on prawo wnieść odwołanie. Jeżeli przeniesienie w stan spoczynku następuje z mocy lit. b) art. 29 ma nadto analogiczne zastosowanie postępowanie, przewidziane w art. 31 ustawy, przy czym władza w zawiadomieniu o zamierzonym przeniesieniu w stan spoczynku winna powołać się na orzeczenie komisji lekarskiej."

25) W art. 33 ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„Przeciw orzeczeniu władzy, bezpośrednio podległej władzy naczelnej, wydanemu na zasadzie art. 26 ustęp 4 ustawy, funkcjonariuszowi państwowemu służy w ciągu 30-tu dni prawo wniesienia zażalenia do właściwej władzy naczelnej."

26) W art. 35 po słowie „prokuratorów“ dodaje się przecinek i słowa: „asesorów sądowych“.

27) Art. 36 otrzymuje brzmienie:

„Uposażenie emerytalne przyznaje się i oblicza na podstawie danych, zawartych w osobowych aktach funkcjonariusza państwowego i popartych bądź oryginalnymi dokumentami, bądź też uwierzytelnionymi odpisami takich dokumentów.

Jeżeli funkcjonariusz państwowy rości sobie prawo do uposażenia emerytalnego w wyższym wymiarze, aniżeli wynika to z danych, zawartych w jego osobowych aktach, winien udowodnić swe żądanie dokumentami.

Wyższe uposażenie emerytalne otrzymuje funkcjonariusz państwowy od dnia pierwszego miesiąca, następującego po zgłoszeniu i wykazaniu prawa do takiego uposażenia.

Za czas, nieobjęty obliczeniem z powodu późniejszego przedstawienia dokumentów, funkcjonariusz państwowy otrzymuje różnicę jedynie w tym wypadku, gdy nie ponosi winy opóźnionego przedstawienia dokumentów."

28) Art. 37 otrzymuje brzmienie:

„1. Czas służby liczy się do wysługi emerytalnej od dnia rzeczywistego objęcia służby.

Do wysługi emerytalnej dolicza się również państwową służbę prowizoryczną i przygotowawczą, w myśl zasad obowiązujących przepisów o państwowej służbie cywilnej, o ile nominacja na służbę stałą nastąpiła w czasie służby prowizorycznej lub bezpośrednio po odbyciu służby przygotowawczej.

2. Ponadto właściwa władza naczelna za zgodą Ministra Skarbu może danemu funkcjonariuszowi zaliczyć do wysługi emerytalnej czas służby, pełnionej w charakterze funkcjonariusza prowizorycznego lub praktykanta, a niepoliczalnej do wysługi emerytalnej na zasadzie punktu 1 niniejszego artykułu, oraz czas pracy kontraktowej w służbie państwowej, przy czym jeżeli funkcjonariusz za okres podlegający zaliczeniu nie opłacał żadnych składek ubezpieczeniowych, podlegających przekazaniu na rzecz Skarbu

Państwa, doliczenie może nastąpić jedynie po uprzednim uiszczeniu opłaty emerytalnej, przewidzianej w art. 7 niniejszej ustawy, od uposażenia tego stopnia służbowego, który funkcjonariusz uzyskał przy pierwszym mianowaniu na stałe.

Jeżeli nominacja na służbę stałą lub prowizoryczną, podlegającą zaliczeniu do wysługi emerytalnej w myśl p. 1 niniejszego artykułu, nastąpiła w czasie trwania pracy kontraktowej w służbie państwowej, lub bezpośrednio po ukończeniu tej pracy, praca kontraktowa podlega zaliczeniu w całości do wysługi emerytalnej pod warunkiem uiszczenia opłaty emerytalnej zgodnie z ustępem poprzednim.

3. Do czasu służby, podlegającej normalnemu liczeniu do wysługi emerytalnej, dolicza się:

a) czas, przebyty w stanie nieczynnym, określony w obowiązujących przepisach o państwowej służbie cywilnej;

b) czas czynnej, również obowiązkowej, służby w wojsku polskim, gdy funkcjonariusz nie pełnił jej równoległe z państwową służbą cywilną, zaliczalną do wysługi emerytalnej;

c) czas, przebyty w niewoli, jeżeli dostanie się do niej nastąpiło bez winy funkcjonariusza.

Nadto przy wymiarze uposażenia emerytalnego dolicza się minimalny, odnośnymi ustawami przepisany, nieprzekraczający jednak 4 lat, czas rzeczywistych studjów w wyższych zakładach naukowych państwowych i uznanych za równorzędne z państwowymi, jeżeli czas tych studjów nie biegnie równoległe z czasem służby, zaliczalnej do emerytury i tylko w przypadku całkowitego zakończenia studjów przepisaniem egzaminami.

Czas obowiązkowej służby wojskowej oraz studjów wyższych ma wpływ tylko na wysokość uposażenia emerytalnego, a nie na uzasadnienie roszczenia o to uposażenie.

W razie reaktywowania emeryta, który przeszedł w stan spoczynku przed dniem 1 października 1923 r., czas studjów wyższych może być zaliczony do wysługi emerytalnej dopiero po przesłużeniu co najmniej 5 lat w państwowej służbie polskiej.

Do zaliczenia czasu czynnej służby w wojsku polskim i czasu, przebytego w niewoli, nie ma zastosowania warunek ciągłości służby (art. 10 ust. 1 ustawy).

4. Funkcjonariuszom, którzy wstąpili ponownie do służby państwowej, zalicza się do wysługi emerytalnej za każdy pełny kalendarzowy rok służby państwowej, pełnionej po przerwie (art. 10 ust. 1), jeden rok pełnionej przed przerwą służby państwowej, określonej w pkt. 1 oraz w ustępie ostatnim pkt. 2 niniejszego artykułu.

W wyjątkowych przypadkach może właściwa władza naczelna za zgodą Ministra Skarbu zaliczyć do wysługi emerytalnej czas służby, pełnionej przed przerwą (art. 10 ust. 1 ustawy), w większym wymiarze, aniżeli ustalono w ustępie poprzednim.

Przy przechodzeniu funkcjonariuszów państwowych z jednego działu służby do drugiego za przerwę w rozumieniu ustępów poprzednich i art. 10 ust. 1 ustawy uważa się jedynie przerwy, przekraczające dni 30.

5. Funkcjonariuszom poczt ruchomych (urzędnikom ambulansowym i niższym funkcjonariuszom pocztowym, jeżdżącym w ambulansach) po upływie 10 lat służby w tym charakterze zalicza się do wysługi emerytalnej każdy dalszy rok takiej służby za 14 miesięcy.

6. Wojskowym zawodowym czas, przebyty w służbie Korpusu Ochrony Pogranicza, zalicza się do wysługi emerytalnej w stosunku 16 miesięcy za 12 miesięcy.

Wojskowi zawodowi w czasie służby w Korpusie Ochrony Pogranicza oprócz uprawnień emerytalnych z tytułu niniejszej ustawy korzystają z uprawnień, przysługujących oficerom i szeregowym Straży Granicznej w myśl art. 49 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o Straży Granicznej."

29) W art. 39 w ust. 1 między słowem „zarządzenia” a słowem „trzykrotnego” wstawia się wyrazy: „przy analogicznym zastosowaniu postępowania, przewidzianego w art. 31 ustawy”, w ust. 2 zaś po słowach: „powołać do służby czynnej” dodaje się wyrazy: „w tym samym lub innym dziale zarządu państwowego na stanowisko nie niższe od poprzednio zajmowanego”.

30) W art. 40 po słowach: „i punktów a), b) i” skreśla się znak „d)”, a w jego miejsce wstawia się znak „c)”.

31) W art. 42 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Emerytowany funkcjonariusz państwowy, psychicznie chory, nie mający prócz emerytury innych źródeł utrzymania, może być na wniosek odnośnego opiekuna, za zgodą Ministra Skarbu, umieszczony i leczony na koszt Skarbu Państwa w zakładzie dla umysłowo chorych, przyczem przez cały czas przebywania w takim zakładzie wstrzymuje się wypłatę uposażenia emerytalnego.”

32) W art. 46 dodaje się na końcu nowy ustęp:

„Przy przyznawaniu i wymierzaniu zaopatrzenia emerytalnego zawodowym wojskowym mają analogiczne zastosowanie przepisy ust. 2 i 3 art. 27 ustawy.”

33) W art. 47 p. 1 C dodaje się nową lit. g) w brzmieniu:

„g) gdy szeregowy zawodowy został zwolniony z czynnej służby na skutek nieodnowienia z nim przez władzę uprawnioną zobowiązania do dalszej zawodowej służby wojskowej pomimo jego prośby, ani też nie otrzyma stanowiska należnego mu w myśl art. 99 ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 698) o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych Wojska Polskiego.”

34) W art. 49 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Przez okresy służby, wymagane w art. 11, 47 i 48 ustawy, należy rozumieć obliczane w sposób kalendarzowy, nieprzerwane okresy służby wojskowej, oraz nieprzerwane, łączne okresy państwowej służby cywilnej i wojskowej.”

35) W art. 50 w ustępie przedostatnim zamiast słów: „ustępu 7 art. 37” wstawia się słowa: „punktu 2 art. 37”.

36) W art. 50 ustęp ostatni otrzymuje brzmienie:

„Postanowienia art. 36 oraz art. 37 punkt 4 ustawy mają analogiczne zastosowanie do zawodowych wojskowych.”

37) W art. 51 po lit. e) dodaje się nową lit. f):

„f) czasu zawieszenia w służbie, niepoliczalnego do czasu służby czynnej w myśl odnośnych przepisów.”

33) W art. 56 dodaje się nowe ust. 2 i 3 w brzmieniu:

„Emerytowani zawodowi wojskowi, którzy wskutek działań wojennych lub nieszczęśliwego wypadku, pozostającego w ścisłym związku ze służbą wojskową, bez własnej winy doznali uszkodzeń cielesnych lub stali się chorymi, posiadają prawo do leczenia, protezowania i wszelkich świadczeń w zakresie opieki społecznej, przewidzianych w obowiązującym ustawodawstwie względem inwalidów wojennych.

Emerytowani zawodowi wojskowi, którzy z przyczyn, wymienionych w ustępie poprzednim, utracili bez własnej winy trwale co najmniej 95% zdolności do zarobkowania i wskutek kalectwa lub choroby potrzebują nieodzownie stałej opieki innych osób, otrzymują w granicach art. 19 ustawy dodatek w wysokości 25% uposażenia w służbie czynnej, stanowiącego podstawę wymiaru emerytury (art. 17 i 18 ustawy).”

39) W art. 57 skreśla się słowa: „w tym wypadku wstrzymuje się wypłatę uposażenia emerytalnego”, średnik zastępuje się kropką i wstawia się zdanie końcowe: „Przez czas przebywania emeryta w domu dla umysłowo chorych wstrzymuje się wypłatę uposażenia emerytalnego, a przez czas przebywania w domu inwalidów wypłaca się emerytowi 5% uposażenia emerytalnego bez dodatków, przewidzianych w art. 20.”

40) W art. 60 dodaje się nowy ust. 3:

„W razie śmierci funkcjonariusza państwowego lub zawodowego wojskowego w warunkach, określonych w punktach 1 i 2 art. 9, pozostałe po nich wdowy i sieroty nabywają również prawo do pensji wdowiej, względnie sieroczej.”

41) Na końcu art. 61 dodaje się nowe ustępy w brzmieniu:

„Wdowie i sierotom po funkcjonariuszu państwowym lub zawodowym wojskowym, zmarłym z przyczyn, wymienionych w art. 9 punkt 2 lit. a) do c) niniejszej ustawy, dolicza się przy wymiarze pensji wdowiej i sieroczej 10 lat do wysługi emerytalnej zmarłego męża względnie ojca w granicach art. 19 ustawy.

Postanowienie ustępu drugiego art. 12 niniejszej ustawy ma analogiczne zastosowanie do pensji wdowiej i sieroczej.”

42) W art. 62 lit. c) otrzymuje brzmienie:

„dla jedynej sieroty bez ojca i matki, lub dla jedynej sieroty bez ojca, w razie niepobierania przez matkę pensji wdowiej, — 2/3 pensji wdowiej.”

43) W art. 63 ustęp ostatni otrzymuje brzmienie:

„Pensja sieroca po matce wynosi 1/4 uposażenia emerytalnego matki.”

44) W art. 65 skreśla się wyrazy:

„w myśl artykułów 22 i 42 ustawy o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów Wojsk Pol-

skich z dnia 23 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 256)".

45) Na końcu art. 70 dodaje się nowy ustęp:

„Pensje wdowie i sieroce wymierzone i przyznane, a niepodjęte w ciągu pięciu lat, liczonych od chwili płatności danego zaopatrzenia, przepadają na rzecz Skarbu Państwa. Właściwa władza naczelna, w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, może czynić wyjątki od powyższej zasady.”

46) W art. 72 ustęp ostatni uzupełnia się między słowami:

„pobieranie” a „pensji” słowami: „względnie przy niezdolności do pracy na przyznanie”.

47) W art. 73 w lit. b) dodaje się na końcu przed średnikiem słowa:

„z wyjątkiem równoczesnego przyjęcia obywatelstwa gdańskiego” oraz skreśla się postanowienia lit. e) i zmienia się oznaczenie lit. „f)” i „g)” na „e)” i „f)”.

48) W art. 76 w ust. 1 skreśla się zdanie:

„o ile sama nie jest funkcjonariuszem państwowym, względnie nie pobiera emerytury z tytułu własnej służby”.

49) Art. 77 otrzymuje brzmienie:

„Wdowy lub sieroty po funkcjonariuszach państwowych lub zawodowych wojskowych, zmarłych w służbie czynnej, mają prawo do zwrotu kosztów jednorazowego przesiedlenia się z miejsca dotychczasowego zamieszkania do przyszłego miejsca zamieszkania, które obiorą sobie w kraju lub na obszarze w. m. Gdańska, według przepisów, normujących sprawę należności za przeniesienia z urzędu w służbie czynnej. Natomiast do wdów, sierot po funkcjonariuszach państwowych lub zawodowych wojskowych, którzy zmarli w ciągu roku po przeniesieniu w stan spoczynku, a przed dokonaniem przesiedlenia, przewidzianego w art. 21 ustawy, znajduje zastosowanie ustęp 1 tegoż art. 21 ustawy. Poza to do wdów i sierot mają analogiczne zastosowanie ust. 2 i 3 art. 21.”

50) W art. 79 po słowach: „funkcjonariuszach państwowych” dodaje się słowa: „względnie zawodowych wojskowych”.

51) W art. 81 w ust. 4 dodaje się na końcu postanowienie:

„Końcowe daty służby w b. państwach zaborczych ustali rozporządzenie Rady Ministrów.”

52) W art. 86 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„Postanowienia artykułów 3, 4, 5, 6, 8, 22 ust. 2 i 3, 23, 24, 25, 27, 33 ust. 1, 34, 41, 43, 46, 60 ust. 1, 63, 64, 65, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 78 i 80 niniejszej ustawy mają do tych osób analogiczne zastosowanie.”

53) W art. 89 w ust. 1 skreśla się cyfrę „7” i liczbę „36”, wstawia się natomiast w miejsce cyfry „7” cyfrę „8” i liczbę „16”, oraz w miejsce wyrazów: „ustępu 2 artykułu 22” wyrazy: „ust. 2 i 3 art. 22”, a na końcu ust. 1 po wyrazach: „zawodowych wojskowych” wstawia się wyrazy: „byłych państw zaborczych”.

54) W art. 89 w ust. 2 zamiast wyrazów: „Art. 60” wstawia się wyrazy: „Ust. 1 i 2 art. 60”, oraz skreśla się cyfrę „7”.

55) W art. 92 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„Postanowienia art. 105 ust. 1, 2 i 5 mają zastosowanie do funkcjonariuszów państwowych.”

56) W art. 94 zamiast słów: „trzeciego ustępu art. 37” wstawia się słowa: „art. 37 punktu 3 ust. 2”.

57) W art. 95 między wyrazami: „b. państw zaborczych” a „nieprzyjęci” wstawia się słowa: „przed dniem 1 października 1923 r.”.

58) Art. 97 otrzymuje brzmienie:

„Funkcjonariuszom, państwowym, którzy przed wstąpieniem do służby państwowej polskiej pełnili ustawowo niepoliczalną do wysługi emerytalnej służbę państwową albo samorządową, lub oddawali się pracy zawodowej, a którym na zasadzie ustaw o uposażeniu z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 429 do 436), na podstawie ustawy z dnia 13 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 224), lub na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 368), zaliczono czas tej służby lub pracy do dodatku za trzechlecie — zalicza się do wysługi emerytalnej za każdy kalendarzowy rok służby państwowej polskiej, zaliczalnej do emerytury, rok zakwalifikowanej służby, względnie pracy zawodowej, przytem, o ile okres podlegającej zaliczeniu służby względnie pracy zawodowej jest krótszy, aniżeli okres służby w państwie polskim, zalicza się cały okres zakwalifikowanej służby względnie pracy zawodowej.

Właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu może ponadto doliczyć do wysługi emerytalnej okres zakwalifikowanej służby względnie pracy zawodowej w stosunku korzystniejszym lub nawet w całości, co najwyżej jednak w ilości 20 lat.

Właściwa władza naczelna za godą Ministra Skarbu może zaliczyć do wysługi emerytalnej okresy pracy kontraktowej w służbie państwowej, oraz inne okresy służby lub pracy zawodowej, za które skarbowi Państwa zostały przekazane rezerwy premjowe na podstawie art. 44 ustawy z dnia 10 czerwca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 370), w razie zaś niezaliczenia tych okresów uzyskana z danego funkcjonariusza rezerwa premjowa winna mu być zwrócona.”

59) Art. 98 otrzymuje brzmienie:

„Pod warunkiem uiszczenia opłaty emerytalnej lub otrzymania składek ubezpieczeniowych (art. 7 ustawy) właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu może zaliczyć do wysługi emerytalnej:

a) profesorom wyższych uczelni okres pracy w zagranicznej szkole akademickiej, jeżeli czas tej pracy został zaliczony zgodnie z art. 6 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 204);

b) pomocniczym siłom naukowym okres pracy w tymże charakterze w zagranicznej szkole akademickiej;

c) nauczycielom przedmiotów zawodowych okres pracy zaliczony do służby nauczycielskiej w myśl art. 15 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 47, poz. 462);

d) funkcjonariuszom państwowym nie więcej aniżeli 10 lat z czasu zasadniczo niepoliczalnej służby państwowej, samorządowej lub pracy zawodowej w Państwie Polskiem, względnie z czasu służby państwowej, samorządowej lub pracy zawodowej w państwie obcym, jeżeli okresy tej służby, czy też pracy nie zostały zaliczone do dodatku za wysługę lat, dodatku starszeństwa, dodatku za trzechlecie, na podstawie ustaw, wymienionych w art. 97 ust. 1."

60) W art. 101 lit. b) otrzymuje brzmienie:

„b) pełnili ustawowo niepoliczalną do wysługi emerytalnej służbę państwową lub samorządową, lub oddawali się pracy zawodowej, zaliczonej na zasadzie obowiązujących przepisów do wysługi lat, — dolicza się do wysługi emerytalnej za każdy kalendarzowy rok służby w wojsku polskiem, zaliczalny do emerytury, rok służby względnie pracy zawodowej, zaliczonej do wysługi lat, przyczem, o ile okres służby względnie pracy zawodowej jest krótszy, aniżeli okres służby w wojsku polskiem, zalicza się cały okres zakwalifikowanej służby względnie pracy zawodowej.“

61) W art. 101 skreśla się ust. 2 i dodaje się nowe ust. 2 i 3 w brzmieniu:

„Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu może ponadto doliczyć do wysługi emerytalnej okres zakwalifikowanej służby względnie pracy zawodowej w stosunku korzystniejszym lub nawet w całości, co najwyżej jednak w ilości 20 lat.

Do zawodowych wojskowych ma również analogiczne zastosowanie art. 98 niniejszej ustawy.“

62) W art. 102 w ustępie, oznaczonym literą a), tudzież w art. 103 skreśla się literę „i“, łączącą wyrazy: „Niemczech“ oraz „Austro-Węgrach“, a wstawia się w jej miejsce słowa: „przed dniem 27 grudnia 1918 r.“ z przecinkiem, przyczem słowo „Węgrach“ zmienia się na „Węgrzech“.

63) W art. 105 w ust. 1) skreśla się słowa: „przed dniem 1 listopada 1918 r.“.

Art. 2. Emeryci (wdowy, sieroty), którym zostało przyznane uposażenie emerytalne (pensja wdowa, sieroca) przed wejściem w życie niniejszej ustawy z doliczeniem lat służby samorządowej i pracy zawodowej, na mocy art. 44 ustawy emerytalnej funkcjonariuszów państwowych z dnia 28 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 466), art. 49 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnem wojskowych i ich rodzin z dnia 5 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 616), oraz art. 97 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. z r. 1924 Nr. 6, poz. 46) w dotychczasowem brzmieniu, w wymiarze wyższym, niżby to wynikało z niniejszej ustawy, mają prawo do otrzymywania zaopatrzenia emerytalnego od dnia 1 października 1931 r. z doliczeniem tylko takiej ilości lat służby samorządowej i pracy zawodowej, która zgodnie z art. 1 niniejszej ustawy podlega doliczeniu na podstawie nowego brzmienia ustępu pierwszego art. 97 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych, przyczem postanowienie ust. 2 tegoż art. 97 ma do tych osób analogiczne zastosowanie.

Art. 3. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Prezesowi Rady Ministrów i Ministrowi Skarbu oraz innym ministrom we właściwym każdemu z nich zakresie działania.

Zarazem upoważnia się Ministra Skarbu do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. z r. 1924 Nr. 6, poz. 46) z uwzględnieniem zmian tekstów, wprowadzonych późniejszymi ustawowemi przepisami i niniejszą ustawą.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1931 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: w z. *Bronisław Pieracki*

Kierownik Ministerstwa Skarbu: *Ignacy Matuszewski*